

AVSNITT 1: NAMNET PÅ ÄMNET/BLANDNINGEN OCH FÖRETAGET**1.1 Produktbeteckning****CX – 80 STARTING FLUID****1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från**Identifierade användningar: Medel som underlättar kallstart av motorAvrådd användning: ej angivet.**1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad**

Tillverkare:

CX – 80 Polen

Adress:

Chotów 7A, 63-460 Nowe Skalmierzyce, Polen

Telefon:

+48 62 762 46 07

e-postadress

cx80@cx80.pl

1.4 Telefonnummer för nödsituationer**112** (allmänt larmnummer), **998** (räddningstjänsten), **999** (ambulans);**AVSNITT 2: FARLIGA EGENSKAPER****2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen****Klassificering (CLP):** * Flam. Liq.1, H224 Acute Tox.4, H302 STOT SE 3, H336**Oönskade effekter:** Extremt brandfarlig produkt. Skadligt vid förtäring. Upprepad kontakt kan ge torr hud eller hudsprickor. Ångor kan göra att man blir dåsig och omtöcknad. Giftigt för vattenlevande organismer; kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.**2.2 Märkningsuppgifter****Märkningsuppgifter (CLP):****Faroangivelser:****Signalord:** EXTREMT BRANDFARLIGTFaroangivelser

H224 Mycket brandfarlig vätska och ångor.

H 302 Skadlig vid förtäring.

H 336 Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

Skyddsangivelser och försiktighetsåtgärder:

P 210 Förvaras avskilt från värmekällor/gnistor/öppen låga/heta ytor.. - Rökning förbjuden.

P233 Behållaren förvaras tätt tillsluten.

P243 Vidta åtgärder mot statisk elektricitet.

P281 Använd erforderad personlig skyddsutrustning.

P 403+ P 235 förvaras på en väl ventilerad plats. Förvaras på en sval plats.

Tilläggsinformation:

(EUH019) Kan bilda explosionsfarliga oxider.

(EUH066) Upprepad kontakt kan ge torr hud eller hudsprickor.

Angivelser gällande en korrekt hantering av blandningen

- S23 Undvik inandning av sprayad vätska.
S24 Undvik kontakt med huden.
S51 Används endast i väl ventilerade utrymmen.

Tilläggsupplysningar

Tryckbehållare: skyddas mot solljus och temperaturer överstigande 50°C. Skall ej brännas eller punkteras efter användning. Spraya inte över öppen flamma eller glödande material. Förvaras åtskilt från antändningskällor - rökning förbjuden. Förvaras oåtkomligt för barn.

2.3 Andra faror

Ämnet uppfyller inte PBT- eller vPvB-kriterier enligt bilaga XIII till REACH-förordningen. Lämplig provning har ej genomförts.

AVSNITT 3. SAMMANSÄTTNING/INFORMATION OM BESTÅNDSDELAR

3.1 Ämnen

Ej tillämpligt.

3.2 Blandningar

Dietyleter

EG-nummer:	CAS-nummer	Klassificering (CLP)	Procentuell
200-467-2	60-29-7	Acute Tox.4, H302 STOT SE 3, H336	40-50

blandning: propan/butan/isobutan

EG-nummer:	CAS-nummer	Klassificering (CLP)	Procentuell
200-827-9/203-448-7/200-857-2	74-98-6/106-97-8/75-28-5	Flam. Gas 1 H220, Press. Gas H280	50-60

Propan och butan - Ämnen med nivågränsvärde i arbetsmiljön fastställt på nationell nivå.

Fullständig lydelse av H-fraser anges i avsnitt 16.

AVSNITT 4: ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN

4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Vid inandning:

För ut den skadade i friska luften. Vid medvetslöshet lägg den skadade i framstupa sidoläge. Vid andningssvårigheter ge syre eller vid stoppad andning ge konstgjord andning. Sök läkarhjälp.

Kontakt med huden:

Vid kontakt med huden, ta av förorenade kläder. Tvätta förorenad hud rikligt med vatten och tvål och skölj noga. Kontakta läkare och irritationen kvarstår.

Kontakt med ögonen:

ta ur kontaktlinser. Skölj förorenade ögon noga med vatten i minst 15 minuter. Undvik stark stråle för den kan skada hornhinnan. Vid irritation kontakta ögonläkare.

Vid förtäring:

denna exponeringsväg förekommer oftast inte. Framkalla inte kräkning vid förtäring. Skölj munnen med vatten. Ge aldrig något genom munnen till en medvetslös person. Kontakta genast läkare.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Kontakt med ögonen:

Rodnad, tårbildning, tillfällig irritation.

Kontakt med huden:

rodnad, uttorkning, sprickning, hudinflammation, risk för absorption genom huden.

Efter inandning:

Narkotisk effekt. Förtäring orsakar berusning mycket snabbare än alkohol. Symptomen för kronisk förgiftning är ej specifika, illamående, aptitbrist, huvudverk, sömnad.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Beslut avseende fortsatt behandling fattas av läkare efter bedömning av den skadades hälsotillstånd. OBS, aspirationsrisk vid kräkning.

AVSNITT 5: BRANDBEKÄMPNINGÅTGÄRDER**5.1 Släckmedel****Lämpliga släckmedel:**

Skum, vattendimma, koldioxid, torra släckpulver, sand eller jord.

Olämpliga släckmedel:

Använd inte koncentrerad vattenstråle.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Produktångor kan bilda brandfarliga blandningar med luften. Ångorna är tyngre än luften och samlas vid markytan samt i utrymmens nedre del. De skapar brandrisk och kan antändas från ett stort avstånd.

Antändning kan ske från öppen låga, gnista, het yta.

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal

Vid brand använd andningsapparat (EN 137) och kemikaliebeständiga kläder. Vistats inte i riskzonen utan lämpliga kemikaliebeständiga kläder och andningsapparat med slutet system. Extremt brandfarlig vätska och ångor. Ångor kan orsaka explosion. Vid eld och uppvärmning ökar trycket i förpackningen vilket medför explosionsrisk. Avlägsna behållarna från brandområdet, om det är möjligt att göra det utan risk. Kyl exponerade behållare med spridd vattenstråle från ett säkert avstånd. I temperaturer över 50°C kan trycket i förpackningen öka och förpackningen sprängas.

AVSNITT 6: ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP**6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer****Personliga skyddsåtgärder**

Begränsa tillträde av utomstående till haveriplatsen tills sanering avslutats. Undvik kontakt med ögonen. Andas inte in produktångor. Sörj för god ventilation. Avlägsna antändningskällor, släck öppen eld, inför rökförbud. Använd icke-gnistbildande verktyg och explosionssäker utrustning.

6.2 Miljöskyddsåtgärder

Samla upp spill och transportera till särskilda behållare för bortskaffning eller fortsatt behandling. Förhindra utsläpp till avlopp eller grundvatten genom invallning med jord.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering

Mindre utsläpp hålls över med sand eller annat icke-brännbart absorberande material och sedan samlas upp med skyffel och flyttas till tillslutna behållare för bortskaffning. Förorenade platser tvättas med vatten. Tillkalla Räddningstjänsten om det inte är möjligt att hantera läget.

Vid utsläpp till grundvatten underrätta vederbörande myndigheter.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

Avfallshantering – se avsnitt 13 i säkerhetsdatabladet.

Personlig skyddsutrustning – se avsnitt 8 i säkerhetsdatabladet.

AVSNITT 7: HANTERING OCH LAGRING**7.1 Försiktighetsmått för säker hantering****Hantering**

Medlet används med iakttagande av arbetsmiljöreglerna. Undvik kontakt med ögonen. Andas inte in ångor. Arbeta endast med lämplig ventilation. Tvätta noga händerna före raster och efter avslutat arbete. Tobaksrökning är förbjuden i området där materialet förvaras och används. Använd icke-gnistbildande verktyg. Behållare under tryck: skyddas mot solljus och upphettning över 50 °C. Ska inte punkteras eller brännas även efter användning. Spraya inte över öppen flamma eller glödande material.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet**Lagring**

Förvaras endast i väl ventilerade utrymmen. Förvaras avskilt från värme- och antändningskällor. Förvaras i temperatur 5-35°C. I lagerutrymmet får man inte röka, äta, använda öppen eld eller gnistbildande verktyg. Förvaras inte tillsammans med livsmedel eller djurfoder.

7.3 Specifik slutanvändning

Produkt för industriella tillämpningar.

AVSNITT 8: BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN/PERSONLIG SKYDDSUTRUSTNING**8.1 Kontrollparametrar**

Rättslig grund: Polsk författningssamling Dz. U. 2002 nr 217 pos. 1833 med senare ändringar.

Rekommenderade kontrollprocedurer

Tillämpa procedurer för kontroll av farliga koncentrationer av komponenterna i luften samt kontrollprocedurer för luftrenhet på arbetsplatsen – om de finns tillgängliga och är berättigade på en arbetsplats – i enlighet med gällande polska eller europeiska standarder med iakttagande av förhållanden som råder på exponeringsplatsen samt lämpliga mätmetoder anpassade till arbetsförhållandena. Provnings- och mätningars sätt, typ och frekvens ska uppfylla kraven enligt Hälsovårdsministeriets förordning av den 2 februari 2011 (Polsk författningssamling Dz. U. Nr 33, pos. 166).

Begränsning av exponeringen

Iakttagande av grundläggande arbetsmiljöregler. Ät, drick och rök inte under arbetet. Tvätta noga händerna före raster och efter avslutat arbete. Används endast i väl ventilerade utrymmen. Vid risk att kläderna fattar eld under arbetet säkerställ säkerhetsduschar i närheten av arbetsplatserna.

Hand- och kroppsskydd.

Använd skyddshandskar och skyddskläder. Handskmaterialet måste vara ogenomsläppligt och beständig mot produkten. Val av handskmaterialet ska ske med iakttagande av genomslagstider, penetrationshastighet och nedbrytning. Val av rätt handskar beror inte bara på materialet utan även andra kvalitetsegenskaper och kan variera beroende på fabrikat. Inhämta information avseende exakta genomslagstider från tillverkaren och följ den.

Ögonskydd

Använd skyddsglasögon vid risk att produkten kommer i kontakt med ögonen.

Andningsskydd

Krävs inte vid normal och ändamålsenlig användning.

Personlig skyddsutrustning ska uppfylla kraven enligt Näringsministerns förordning av den 21 december 2005 (Polsk författningssamling Dz. U. Nr 259, pos. 2173) samt direktivet 89/686/EG (med senare ändringar). Arbetsgivaren är skyldig att tillhandahålla personlig skyddsutrustning som lämpar sig för aktuellt arbete och uppfyller alla kvalitetskraven samt säkerställa underhåll och rengöring.

Begränsning av miljöexponeringen

Förhindra utsläpp av stora produktmängder till grundvatten, avloppsvatten eller jord. Eventuella utsläpp från ventilationssystem och processutrustning ska övervakas för att fastställa förenlighet med kraven i miljöskyddsföreskrifterna.

AVSNITT 9: FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER**9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper**

Fysisk form: aerosol

Färg: färglös

Lukt: karakteristisk

Antändningstemperatur ej tillämpligt

Explosionsgränser Nedre - 0,6 % vol. **Övre** - uppgift saknas

Tryck i behållare:

vid 20 °C 3,5 mbar vid 50 °C 7,0 mbar

Densitet vid 20 °C ca 0,61 g/ml

Löslighet i vatten ej lösligt i vatten

Andra lösningsmedel kolväten, alkoholer, eter

9.2 Annan information

Resultat från ytterligare undersökningar saknas.

AVSNITT 10: STABILITET OCH REAKTIVITET**10.1 Reaktivitet**

Reaktivitet: i temperatur över 50 °C risk för att behållarna exploderar.

10.2 Kemisk stabilitet

Produkten är stabil vid korrekt användning och förvaring.

10.3. Risken för farliga reaktioner

Produktångor kan bilda explosionsfarliga blandningar med luften.

10.4. Förhållanden som ska undvikas

Produkten förvaras avskilt från värmekällor, gnistor och låga. Undvik direkt solljus och temperatur > 50°C.

10.5. Oförenliga material

Inga kända.

10.6. Farliga sönderdelningsprodukter

Vid förbränning kan koloxider bildas.

AVSNITT 11: TOXIKOLOGISK INFORMATION**11.1. Information om de toxikologiska effekterna****Farliga beståndsdelar****Dietyleter**

Akut toxicitet LD50(råtta, efter förtäring) 1200 mg/kg

Akut toxicitet LD50(råtta, kanin dermalt) > 2000 mg/kg

Blandningens toxicitet akut toxicitet

Produkten är farlig vid förtäring; kan ge lungskador vid förtäring.

Kriterierna för klassificeringen uppfylls inte på grundval av tillgängliga data.

frätande effekt

Kriterierna för klassificeringen uppfylls inte på grundval av tillgängliga data.

sensibiliserande effekt

Kriterierna för klassificeringen uppfylls inte på grundval av tillgängliga data.

toxicitet vid upprepad dosering

Kriterierna för klassificeringen uppfylls inte på grundval av tillgängliga data.

cancerogenitet

Kriterierna för klassificeringen uppfylls inte på grundval av tillgängliga data.

mutagenitet

Kriterierna för klassificeringen uppfylls inte på grundval av tillgängliga data.

skadliga effekter på reproduktion

Kriterierna för klassificeringen uppfylls inte på grundval av tillgängliga data.

andra toxikologiska effekter

Upprepad kontakt kan ge torr hud eller hudsprickor.

AVSNITT 12: EKOLOGISK INFORMATION**12.1 Toxicitet****Ekotoxicitet:**

a) effekt för vattenlevande organismer: skadlig för vattenlevande organismer; kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.

a) effekt för organismer som lever i jord: uppgift saknas

b) effekt för landlevande växter och djur: uppgift saknas

12.2. Persistens och nedbrytbarhet

Persistens och nedbrytbarhet: Uppgift saknas.

12.3. Bioackumuleringsförmåga

Bioackumuleringsförmåga: Uppgift saknas.

12.4. Rörligheten i jord

Rörlighet: drivgas (propan-butan) avdunstar mycket snabbt från vatten och jord. Aerosolbasen är inte löslig i vatten.

12.5. Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

Uppgift saknas.

12.6. Andra skadliga effekter

Uppgift saknas.

AVSNITT 13: AVFALLSHANTERING**13.1. Avfallsbehandlingsmetoder**

Rekommendationer avs. blandningen: skaffas bort i enlighet med gällande föreskrifter. Ta inte bort produktrester från originalförpackningen.

Rekommendationer avs. förbrukade förpackningar: återvinning / återanvändning / destruktion av förpackningsavfall ska ske i enlighet med gällande föreskrifter. Endast helt tömda förpackningar får återanvändas. Produktklassificeringen uppfyller kriterierna för farligt avfall Blanda aldrig med annat avfall. Punktera inte och bränn inte tomma förpackningar.

EUs rättsakter: Europaparlamentets och Rådets direktiv: 2008/98/EG och 94/62/EG och nationella rättsakter: Polsk författningssamling Dz. U. 2001, Nr 62, pos. 628 med senare ändringar, Dz. U. 2001, Nr 63, pos. 638 med senare ändringar.

AVSNITT 14: TRANSPORTINFORMATION**14.1 UN-nummer (FN-nummer)**

FN-nummer: 1950

14.2 Officiell transportbenämning FN

AEROSOLER, brännbara

14.3 Faroklass för transport

Klass 2, dekal 2.1., Symbol (flamma): svart eller vit; röd bakgrund; siffran "2" i nedre hörna

14.4 Förpackningsgrupp

Ej tillämpligt.

14.5 Miljöfaror

Giftigt för vattenlevande organismer; kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.

14.6 Särskilda försiktighetsåtgärder

Använd personlig skyddsutrustning enligt avsnitt 8 vid hantering av lasten. Undvik eld- och antändningskällor.

14.7 bulktransport enligt bilaga II till MARPOL 73/78 och IBC-koden

Ej tillämpligt.

AVSNITT 15: GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

Lagen av den 25 februari 2011 om kemiska ämnen och deras blandningar (Polsk författningssamling Dz. U. Nr 63, pos. 322). Hälsovårdsministerns förordning av den 20 april 2012 avseende märkning av förpackningar av farliga ämnen och blandningar samt vissa kemiska blandningar (Polsk författningssamling Dz.U.2012.445).

Hälsovårdsministerns kungörelse av den 10 augusti 2012 avseende kriterier och metoder för klassificering av farliga ämnen och deras blandningar (Polsk författningssamling Dz.U. pos. 2018 av 2012).

Arbets- och socialministerns förordning av den 29 november 2002 avseende högsta tillåtna gränsvärden för koncentrationer och frekvenser av hälsoskadliga faktorer i arbetsmiljön (Polsk författningssamling Dz. U. nr Nr 217 pos. 1833 med senare ändringar). Regeringens förklaring av den 23 mars 2011 avseende ikraftträdandet av ändringar i bilaga A och B till europeiska avtalet gällande internationell transport av farligt gods på landsväg (ADR), som upprättats den 30 september 1957 i Geneve (Polsk författningssamling Dz. U. Nr 110, pos. 641).

Avfallslagen av den 27 april 2001 (Polsk författningssamling Dz. U. nr Nr 62 pos. 628 med senare ändringar).

Lagen av den 11 maj 2001 om förpackningar och förpackningsmaterial (Polsk författningssamling Dz. U. nr Nr 63 pos. 638 med senare ändringar).

Miljövårdsministerns förordning av den 27 september 2001 avseende avfallskatalogen (Polsk författningssamling Dz. U. Nr 112, pos. 1206). Näringsministerns förordning av den 21 december 2005 avseende grundläggande krav för personlig skyddsutrustning med senare ändringar (Polsk författningssamling Dz. U. Nr 259, pos. 2173).

Hälsovårdsministerns förordning av den 2 februari 2011 avseende mätning och undersökning av hälsoskadliga faktorer i arbetsmiljön (Polsk författningssamling Dz. U. Nr 33, pos. 166).

Näringsministerns förordning av den 5 november 2009 avseende grundläggande krav för aerosolprodukter. (Polsk författningssamling Dz. U. Nr 188, pos. 1460)

1907/2006/EG Förordning om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (REACH), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG med senare ändringar.

1272/2008/EG Förordning (EG) nr 1272/2008 av 16.12.2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006.

199/45/EG Europaparlamentets och rådets direktiv av den 31 maj 1999 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga preparat.

790/2009/WE Kommissionens förordning av den 10 augusti 2009 för anpassning till den tekniska och vetenskapliga utvecklingen av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar.

453/2010/EG Kommissionens förordning av den 20 maj 2010 om ändring av Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (REACH).

2008/98/EG Europaparlamentets och rådets direktiv av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv.

94/62/EG Europaparlamentets och rådets direktiv av den 20 december 1994 om avfall och om upphävande av vissa direktiv.

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

Uppgift avseende genomförandet av kemikaliesäkerhetsbedömningen för i blandningen ingående ämnen saknas.

16. ANNAN INFORMATION

Fullständig lydelse av H-fraser anges i avsnitt 3.

H224 Mycket brandfarlig vätska och ångor.

H 302 Skadlig vid förtäring.

H 336 Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

Förklaring av förkortningar och akronymer

NGV	Nivågränsvärde
KTV	Korttidsvärde
TGV	Takgränsvärde .
BCF	Tillåten koncentration i biologiskt material.
Flam. Gas 1	Brandfarlig gas, kat. 1
Asp. Tox. 1	Risk i samband med inandning kat. 1
Flam. Liq. 3	Mycket brandfarlig vätska kat. 3
Press. Gas	Gas under tryck
vPvB	Mycket persistent ämne som uppvisar mycket hög bioackumuleringsförmåga
PBT	Persistent ämne som uppvisar bioackumuleringsförmåga och är toxiskt

Utbildningar

Innan arbete med produkten påbörjas ska användaren ta del av arbetsmiljöföreskrifter avseende hantering av kemikalier och genomgå en arbetsplatsanpassad utbildning.

Personer som arbetar med transport av farligt gods ska enligt ADR-överenskommelsen få en lämplig utbildning avseende aktuella arbetsuppgifter (allmän utbildning, arbetsplatsrelaterad säkerhetsutbildning).

Tilläggsupplysningar

Detta säkerhetsdatablad annullerar och ersätter alla tidigare versioner.

Ovanstående information har tagits fram på basis av tillgängliga data om produkten samt tillverkarens erfarenhet och kunskaper. Den utgör inte någon kvalitetsbeskrivning av produkten eller garanti för några produktegenskaper. Den är att betrakta som hjälp för en säker hantering under transport, förvaring och användning av produkten. Detta befriar inte användaren från ansvar för oriktigt utnyttjande av ovanstående information eller iakttagande av alla lagföreskrifter inom området.